

[Formanden.]

lægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Jeg har fra vedkommende gruppe modtaget meddelelse om, hvem der er udpeget til i stedet for afdøde folketingsmand Himmelstrup at indtræde i en række folketingsudvalg, som han var medlem af.

Til at indtræde i finansudvalget er udpeget: *Jørgen Gram*.

Til at indtræde i udvalget vedrørende tillægsbevillingsforslagets behandling og finansudvalgets arbejdsform er udpeget: *Ollgaard*.

Til at indtræde i udvalget angående forslag til lov om folketingets ombudsmand er udpeget: *Ostergaard*,

Til at indtræde i udvalget angående forslag til lov om skat til staten af indkomst og formue m. v. (af Thorkil Kristensen m. fl.) er udpeget: *Edvard Sørensen*.

Til at indtræde i udvalget angående forslag til lov om anvendelse af modværdien af de i henhold til Det europæiske Genopbygningsprogram modtagne gaveydelse er udpeget: *Anker Lau*.

Disse medlemmer er herefter valgt.

Den første sag på dagsordenen var :

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af loven om oprettelse af „Rask-Ørsted Fondet“ (Danmarks internationale videnskabelige Fond).

Valgt blev: *Alsing Andersen, Eimer-Jensen, Victor Gram, Boye Hansen, Poul Hansen (Grenaa), Per Hækkerup, Frede Nielsen, Lars M. Olsen, Helga Pedersen, Henry Christensen, Karlskov Jensen, Lorentzen, Martin, Hvidberg, Gottschalk-Hansen, Rastning og Jørgen Jørgensen (Lejre).*

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af protokol om oprettelse af en europæisk transportministerkonference undertegnet i Bruxelles den 17. oktober 1953.

(Første behandling findes i tidenden sp. 4219; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 521).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sagen sattes til forhandling.

Ordføreren (Horn): Udvalget har haft samråd med den højtærede minister for offentlige arbejder og har gennemgået de bilag, som følger med forslaget til beslutning; og som det fremgår af den omdelte betænkning, har man foretaget visse rettelser, som giver en bedre forståelse af de rent faktiske ting; de nævnes nu i de internationale sprogvingender.

Jeg kan på udvalgets vegne anbefale forslaget til folketingsbeslutning til endelig vedtagelse.

Bøgholm: Det kan ikke være noget helt uberettiget krav at stille, at lovforslag, som fremsættes i dette høje ting, eller oversættelser af konventioner, der forelægges til ratifikation, er skrevet på dansk. Jeg skal gerne erkende, at det er lykkedes i udvalget at få rettet ikke uvæsentlige fejl, men forholdet er dog stadig dette, at man for at forstå den danske tekst helst skal kunne engelsk, og det synes mig at være et noget urimeligt krav at stille, når det drejer sig om den danske tekst til en konvention.

Jeg har nævnet to punkter, hvor der utvivlsomt har fundet en oversættelse sted, som næppe lader sig forsvare, og som det ikke er lykkedes at få rettet i udvalget. Det hedder, som jeg havde lejlighed til at gøre opmærksom på ved første behandling, i selve formålsparagraffen, at det drejer sig om „landtransport“. Det fremgår dog med tydelighed af senere artikler i denne konvention, at denne såkaldte landtransport også omfatter flodtransport eller transport på indsøer eller, hvis vi tager vort eget land, transport over bælteerne og — utvivlsomt — transport fra Gedser til Grossenbrode. Jeg kan ikke se, at der med nogen rimelighed her kan tales om landtransport. Det havde ligget så nær, når man ville have sagforholdet oversat, da at gå til den franske tekst, som er autentisk tekst sammen med den engelske. Den franske tekst

[Bøgholm.]

har udtrykket „indre europæisk transport“; så havde det været overordentlig let og fuldkommen ligetil også i den danske tekst at benytte sig af dette udtryk.

Videre findes der — jeg kan ikke sige en oversættelse — af ordet „bureau“, for det er netop ikke oversat. Ordet bureau er ikke ukendt, heller ikke i denne høje forsamling; folketinget har jo sit bureau. Hvis man skulle følge også i vort arbejde den manglende oversættelse af ordet „bureau“, ville præsidiet i denne forsamling også hedde bureau, og den højtærede formand ville være, om ikke bureauchef — for han ville næppe gå bureauchefen i bedene — så bureauforstander. Jeg tror, at jeg har lov til at sige, at ordet „bureau“ har en ganske bestemt betydning i den danske sprogbrug og ikke mindst i det parlamentariske sprog, og det er helt urimeligt, hvor talen er om et præsidium, at tale om et bureau.

Jeg tror, det er en opgave også for det høje ting i højere grad vel, end vi har været i stand til hidtil, at drage omsorg for, at det sprog, som love og konventioner skrives i, også er det danske sprog. Vi lever i en tid, hvor det er ganske naturligt, at internationale ord må holde deres indtog. De gør det ofte på ubehagelig vis, ikke mindst gennem pressen. Jeg så forleden i et blad om en fremmed statsmand, at han kollapsede. Det skulle svare til det danske udtryk, at han besvime. Det kan være, at man besvimer på en anden måde i udlandet, men det anvendte udtryk synes mig dog ikke helt heldigt. Det er imidlertid naturligt, hvor det gælder pressen, hvor det gælder udenlandskorrespondenter, at fremmede ord kan falde i pennen, hvor der kun er enkelte minutter til at oversætte dem, men hvor det gælder lovforslag og konventioner, kan denne undskyldning ganske enkelt ikke holde stik.

Ministeren for offentlige arbejder (Carl Petersen): Jeg takker udvalget for indstillingen og for den grundige gennemgang af forslaget, som udvalget har foretaget. Jeg kan acceptere de rettelser, udvalget er enedes om; jeg kan også acceptere, at de foretages på den i betænkningen anførte måde.

Det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Bøgholm siger, at der har været nogle vanskeligheder med at få de forskellige udtryk ført fra det engelske over til det danske sprog, men i det samråd, vi havde i udvalget, hvor de forskellige sprogeksperter diskuterede problemerne, er man altså enedes om den opfattelse, der er givet udtryk for i betænkningen. Det er også rigtigt, som det ærede medlem hr. Bøgholm anførte, at det særlig var udtrykket „landtransport“, der voldte vanskeligheder, men jeg synes ikke, problemet er så stort. Jeg tror, at de, der vil prøve at efterforske, hvad det drejer sig om i denne konvention, ikke vil standse ved udtrykket „landtransport“. De vil nok læse videre, og så vil de få forklaring på, hvad ordet „landtransport“ dækker. Derfor tror jeg ikke, der er nogen fare ved at anvende dette ord.

(Kort bemærkning).

Bøgholm: Jeg skal ikke inklade mig i nogen lang diskussion. Jeg vil blot have lov til at sige til den højtærede minister, at det er et ejendommeligt forsvar, at man skal læse videre for at opdage, at ordet „landtransport“ ikke kun har noget med „land“ at gøre, men at det også omfatter søtransport. Vi kunne altså vedtage love om landbrug og forlange, at man skulle læse videre for at finde ud af, at de omfatter også fiskeri og måske en række andre erhverv.

Ministeren for offentlige arbejder (Carl Petersen): Jeg vil blot konstatere, at ordet har været genstand for en meget, meget udførlig diskussion blandt sprogeksperter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 110 stemmer mod 5.

Formanden: Der vil nu blive givet ministeren for offentlige arbejder meddelelse om denne vedtagelse.

Den næste sag på dagsordenen kan kun med tingets samtykke behandles i dag. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Anden (sidste) behandling af forslag til beslutning af folketinget [om nedsættelse af et udvalg vedrørende de i 1945—53 virkende parlamentariske kommissioners beretninger]. (Af Gustav Pedersen m. fl.).

(Første behandling findes i tidenden sp. 4876).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sagen sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget til beslutning af folketinget vedtoges enstemmigt med 110 stemmer; 5 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning.

(Første behandling findes i tidenden sp. 549; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 497).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om tilføjelser til lov om rettens pleje i Grønland. (Ægteskabssager).

(Første behandling findes i tidenden sp. 549; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 497).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer (tekst), de stilledes ændringsforslag samt spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under eet.

Ordføreren (Edel Savnte): Udvalget har foretaget en, tør jeg nok sige, omhyggelig

gennemgang af hele forslaget til en grønlandsk ægteskabslov. Udvalget er enedes om at lægge den danske lovgivning til grund, således at man kun foretager ændringer i det omfang, som de særlige grønlandske forhold nødvendiggør det. Man har haft det synspunkt for øje, at en retsenhed mellem den danske ægteskabslov og den grønlandske vil være at foretrække. Man er derfor meget tilbage for at foretage sådanne ændringer i den grønlandske lov, som man i og for sig rent sagligt kunne ønske at foretage såvel i den grønlandske som i den danske lov.

Udvalget har stillet en række ændringsforslag, som statsministeren har tiltrådt. For det første er det ønske, der var fremme ved første behandling om også at få adgang til borgerlig lysning i Grønland, blevet opfyldt.

Ændringsforslag nr. 4 opfylder også et ønske, der var fremme ved første behandling, nemlig om en ændring i forslagets § 66, således at de samme regler kommer til at gælde ved bodeling i dette tilfælde som ved de øvrige bodelinger, der foretages efter loven. Den ægtefælle, der ikke får ret til at udtage et hus, får adgang til at bruge det, hvis domstolene mener, at det er rimeligt, at sådan brug finder sted. Bestemmelsen opfylder i virkeligheden den samme funktion som tilsvarende bestemmelser i den danske lejelov.

Videre har man ønsket at indføre adgang til senere at ændre en bestemmelse om forældremyndigheden. I Grønland gælder endnu ikke den danske myndighedslov, og derfor er det nødvendigt, at ægteskabsloven tager stilling til det problem, der kan opstå, hvis det vil være rimeligt senere at ændre en afgørelse om forældremyndighed. Den bestemmelse, der er indføjet som nyt stykke i § 69 a, svarer nøje til bestemmelsen i den danske myndighedslovs § 32.

Jeg vil gerne have lov til at fremhæve nogle af de bemærkninger, der står i betænkningen. For det første, at udvalget har været interesseret i at få afgjort, hvem der er overøvrighed i Grønland. I Danmark er der jo megen tvivl om, hvem overøvrigheden er, og det begrundes i virkeligheden på gammel praksis, hvem der er overøvrighed de forskellige steder. En sådan gammel praksis har man ikke i Grønland, og derfor mente vi det nødvendigt at fast-